

**Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Gminie Obrazów**

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Gmina Obrazów (NIP) 864 175 19 16, numer REGON 830409761. Siedziba Gminy znajduje się w miejscowości Obrazów, pod adresem Obrazów 84, 27-641 Obrazów, tel. (15) 836 51 62 fax (15) 836 55 51, e-mail: sekretariat@obrazow.pl Wójtem Obrazowa jest Pan Krzysztof Tworek.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach zatrudnionych w Oddziale ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych: Anna Korcipa – st. inspektor wojewódzki (kierująca zespołem kontrolerów) oraz Mateusz Gadawski – inspektor wojewódzki. Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 650/2025 oraz 651/2025 z dnia 14 sierpnia 2025 roku, wydanych przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Pana Jacka Materę.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w dniu 18 sierpnia 2025 roku. Dokonano wpisu do książki kontroli Gminy pod nr 2/2025. Czynności kontrolne zakończono 09.09.2025r., po przekazaniu przez jednostkę kontrolowaną uzupełniającej dokumentacji w przedmiocie kontroli.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) oraz z przyjętego Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232 ze zm.):

1. Opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Utworzenia i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, w tym sposobu rozpatrywania skarg dotyczących działalności grup diagnostyczno-pomocowych i zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 roku do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

1) Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Rada Gminy w Obrazowie 28 grudnia 2023 r. przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na terenie Gminy Obrazów na lata 2023-2030 na mocy Uchwały Nr LIX/368/2023 [zał. nr 1]. Nazwa Programu częściowo nie odpowiada wymogom wynikającym z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Jak wynika z informacji zawartych w wypełnionej na potrzeby kontroli tabeli za opracowanie projektu ww. Programu odpowiadał Zespół Interdyscyplinarny (ZI), co stanowi realizację przez Zespół obowiązku wynikającego z art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy [zał. nr 2].

Program zawiera diagnozę zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy w kontekście zadań realizowanych w ramach procedury Niebieskie Karty oraz wnioski z badania świadomości mieszkańców w zakresie przyczyn, skutków oraz form, instytucji świadczących wsparcie i pomoc w środowisku lokalnym. Przeprowadzone badanie pozwoliło ocenić stan systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wskazać główne obszary jego wzmocnienia, w tym:

- *wzmocnienie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem i ograniczaniem zjawiska przemocy;*
- *wsparcie specjalistyczne dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą;*
- *spotkania rozwojowe i wspierające dla osób doświadczających przemocy i zagrożonych jej występowaniem;*
- *organizacja ogólnodostępnych wydarzeń mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.*

Program zawiera analizę SWOT, formułuje cele, zadania, mierniki i wskaźniki ich realizacji, wskazuje realizatorów oraz obowiązki w zakresie monitorowania stopnia jego realizacji, w tym związane z obowiązkiem sporządzania okresowej sprawozdawczości rocznej do OPS przez realizatorów Programu (do 28 lutego roku następującego po roku sprawozdawczym). Wskazano również na obowiązek przedkładania przez Wójta Gminy Obrazów sprawozdania z realizacji Programu Radzie Gminy w terminie do 31 marca każdego roku.

W treści Programu pojawia się nieaktualne nazewnictwo (*ofiary przemocy, przemoc w rodzinie*). Wymienione w cz. I Programu (wstęp) rodzaje przemocy nie uwzględniają przemocy na odległość za pomocą środków komunikacji elektronicznej tzw. cyberprzemocy. Dokument nie zawiera diagnozy środowisk zagrożonych przemocą domową, które ze względu na czynniki ryzyka (np. niepełnosprawność w rodzinie, długotrwałe bezrobocie, uzależnienia, samotne/wczesne macierzyństwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych etc.) mogą być szczególnie podatne na wystąpienie przemocy domowej.

Wśród grup docelowych odbiorców Programu nie wskazano ww. środowisk, mimo prawnego obowiązku realizacji na rzecz ww. grup działań edukacyjnych, ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców względem dzieci (art. 6 ust. 2 pkt 2). Pedagogizacja rodziców i wzmocnianie ich wychowawczego potencjału powinny być integralnym elementem profilaktyki przemocy domowej w Gminie, stanowiącej jeden z głównych obszarów realizacji Programu.

Brupa
Wójt

Program zawiera ogólny harmonogram działań przewidziany na cały okres obowiązywania Programu tj. lata 2023-2030. Nie zawarto tam częstotliwości realizacji poszczególnych działań. Wyjątek stanowi działanie dot. udziału w szkoleniach i konferencjach, zaplanowane 1 raz w roku. Brak uszczegółowienia terminarza poszczególnych działań utrudni monitorowanie realizacji Programu i planowanie terminarza na dany rok jego poszczególnym realizatorom. Ponadto, w treści dokumentu w cz. X (Finansowanie Programu) nie wskazano szacowanych nakładów budżetu Gminy na jego realizację, przez co stanowi on dokument koncepcyjny, a nie strategię działania.

Przed uchwaleniem dokument był poddany konsultacjom społecznym – konsultacje poprzedzono wydaniem Zarządzenia nr 82/2023 Wójta Gminy Obrazów z 18 grudnia 2023 r. Konsultacje trwały w terminie 19-26.12.2023r. Projekt opublikowano na stronie Urzędu Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej z informacją, że wszelkie uwagi należy zgłaszać drogą pocztową lub za pośrednictwem e-mail do OPS w Obrazowie w powyższym terminie (źródło: BIP Gminy Obrazów). W toku kontroli ustalono, że nie wnoszono uwag do treści projektu.

Podkreślić należy, że poddanie procesowi konsultacji społecznych Programu jest praktyką rzadko spotykaną w działalności jednostek samorządu terytorialnego, a jednocześnie niezwykle cenną z punktu widzenia transparentności działań oraz budowania interdyscyplinarnego partnerstwa na rzecz mieszkańców Gminy. Działanie Gminy Obrazów stanowi dobry przykład otwartości na dialog społeczny oraz włączania społeczności lokalnej w proces tworzenia ważnych dokumentów strategicznych.

Z wypełnionej na potrzeby kontroli tabeli wynika, że w 2024 roku na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (*Rozdział 85205*) zabezpieczono środki w wysokości 11 300,00 zł. Z powyższej puli w 2024 roku wydatkowano kwotę 7 894,25 zł. Ww. środki przeznaczono na:

- Profilaktykę i edukację – 700,00 zł
- Szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych (130,00 zł);
- Doposażenie pomieszczeń, - 6 000 zł;
- Usługi pocztowe i art. spożywcze na potrzeby organizacji posiedzeń Zespołu (1 064,25 zł).

W roku 2025 w budżecie na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (*Rozdział 85205*) zabezpieczono środki w wysokości 11 800,00 zł. Do dnia kontroli wydatkowano środki w wysokości 2 173,30 zł. Ww. środki przeznaczono na:

- Szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych (1 100,00 zł)
- Doposażenie pomieszczeń (644,00 zł)
- Usługi pocztowe i art. spożywcze na potrzeby organizacji posiedzeń Zespołu (433,30 zł).

W 2024 roku zespoły interdyscyplinarne w ramach środków zaplanowanych w budżecie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 otrzymały po raz pierwszy dofinansowanie do prowadzonej działalności. Kwota dofinansowania przypadająca na zespół interdyscyplinarny wynosi 6 000 zł. Gmina wydatkowała całość dotacji, przeznaczając ją na wyposażenie pomieszczeń, z których korzysta Zespół Interdyscyplinarny, w tym zakup sprzętu komputerowego i in. urządzeń do pracy biurowej (5 570 zł) i zakup materiałów zużywających się w kwocie 430,00 zł.

W toku kontroli przedłożono sprawozdanie zbiorcze z realizacji Gminnego Programu w 2024 roku [zał. nr 3]. Z zawartych w sprawozdaniu informacji wynika, że w okresie kontroli realizowano:

- a. przedsięwzięcia profilaktyczne skierowane do ogółu społeczności lokalnej, polegające na:
 - upowszechnianiu informacji w tym ulotek, plakatów, broszur, zawierających podstawowe dane na temat zjawiska przemocy oraz miejsc i instytucji świadczących pomoc. W kolportaż materiałów edukacyjnych zaangażowane były placówki oświatowe z terenu Gminy, Urząd Gminy (publikacje informacji dotyczących przemocy domowej na stronie UG oraz na tablicy ogłoszeń);
 - organizacji Gminnego Dnia Dziecka (ok. 600 uczestników), Biegów i marszu Nordic Walking (ok. 500 uczestników), Pikników Rodzinnych (ok. 400 uczestników) oraz Biegu Jabłkomania (organizator Gminna Biblioteka w Obrazowie – 72 uczestników wydarzenia) - ukierunkowanych na promocję zdrowego stylu życia i aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu;
- b. wsparciu i edukacji dzieci, młodzieży i rodziców z terenu Gminy Obrazów w ramach:
 - realizacji przedsięwzięć na rzecz dzieci i młodzieży - prowadzono programy profilaktyczne w szkołach (PSP w Kleczanowie, PSP w Obrazowie) oraz w ramach działalności GKRPA w Obrazowie (adresatami było ok. 200 dzieci z gminnych placówek oświatowych);
 - organizacji dla 29 dzieci wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej;
 - prowadzeniu kampanii i warsztatów profilaktycznych z udziałem rodziców na temat prawidłowych metod wychowawczych i sposobów reagowania na przemoc (PSP w Obrazowie, PSP w Bilczy). W działania profilaktyczne zaangażowana była również Świetlica Środowiskowa w Obrazowie, której pracownicy prowadzili pogadanki z dziećmi na temat agresji słownej, fizycznej, cyberprzemocy oraz profilaktyki uzależnień;
- c. wsparciu osób uwikłanych w przemoc domową poprzez:
 - realizację zadań wynikających z ustawy przez instytucje i podmioty zobligowane do interweniowania i niesienia pomocy;
 - kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego – wsparcie psychologa i terapeuty uzależnień realizowane wobec osób z rodzin dotkniętych przemocą domową i z problemem uzależnień (w roku 2025 udzielono 280 porad). Ww. specjaliści informowali również zgłaszające się osoby o miejscach i instytucjach świadczących pomoc (udzielono 19 takich informacji);
 - kierowanie wniosków do GKRPA o podjęcie działań wobec osób wykazujących problem uzależnienia (złożono 5 takich wniosków);
 - informowanie właściwego miejscowo sądu o konieczności dokonania wglądu w sytuację małoletnich osób w rodzinach z uwagi na podejrzenie wystąpienia przemocy domowej (w 2024 roku złożono 3 wnioski w tej sprawie);
- d. wzmacnianie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:
 - uczestnictwo w szkoleniach członków zespołu interdyscyplinarnego, w tym w obowiązkowym szkoleniu zorganizowanym w dniach 28-30.10.2024 przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach.

Akta Zespołu Interdyscyplinarnego przedłożone do wglądu zespołu kontrolerów zawierają roczne sprawozdania cząstkowe poszczególnych realizatorów Programu, na podstawie których przygotowano sprawozdanie zbiorcze. Potwierdza to realizację obowiązków wynikających z Gminnego Programu.

Wskazane w sprawozdaniu działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrazowie zostały przedstawione jakościowo – brak tam mierników zrealizowanych działań tj. liczby zrealizowanych działań, wskazania adresatów działań i ich wielkości –liczba osób). Dane ograniczono do wskazania ustawowych zadań Zespołu i pracowników socjalnych w zakresie prowadzenia procedury Niebieskie Karty. Brak danych ilościowych dotyczy również PSP w Bilczy, PSP w Głazowie i PSP w Obrazowie, KPP w Sandomierzu, Świetlicy Środowiskowej w Obrazowie (brak informacji na temat liczby uczestników akcji/ kampanii/ programów).

Przedstawione w sprawozdaniu dane dotyczące liczby procedur Niebieskie Karty zakończonych w roku 2024 ogółem, w tym w podziale wg powodów ich zakończenia nie są zgodne ze statystyką przedstawioną w wypełnionej na potrzeby kontroli tabeli (zał. nr 2). Ze sprawozdania z Gminnego Programu sporządzonego wynika, że w 2024 roku zakończono procedury Niebieskie Karty w 12 przypadkach, w tym: 8 z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, 4 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Z tabeli wypełnionej przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Panią Joannę Kołacz na potrzeby kontroli wynika, że w roku 2024 z uwagi na ustanie przemocy domowej zakończono 15 procedur NK, 2 procedury zakończono z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Dane te są niedokładne i sugerują brak rzetelności w prowadzeniu ewidencji procedur NK.

Na pierwszej stronie ww. sprawozdania widnieje pieczęć Urzędu Gminy w Obrazowie wraz z datą wpływu do UG 31 marca 2025r. Zgodnie z zapisami cz. IX. Sprawozdawczość – *po przeanalizowaniu danych oraz wypracowaniu wniosków do realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny Wójt Gminy Obrazów do 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy w Obrazowie sprawozdanie z realizacji Programu.* Treść sprawozdania **nie zawiera jednak wniosków do realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny** na kolejne lata wdrażania Programu. Wskazuje mylnie na obowiązek przedłożenia sprawozdania przez Zespół bezpośrednio Radzie Gminy, co jest działaniem sprzecznym z obowiązkiem wynikającym z §2 Uchwały, (wykonanie uchwały Rada Gminy w Obrazowie powierzyła Wójtowi Gminy), jak również zapisem w cz. IX załącznika do Uchwały.

W roku 2025 do dnia kontroli w ramach realizacji Gminnego Programu zorganizowano:

- Gminny Dzień Dziecka, w trakcie którego członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z członkami GKRPA w Obrazowie wręczali ulotki, udzielali informacji w zakresie związanym ze wsparciem w sytuacji przemocy domowej;
- 23.06.2025 r. zorganizowano w Samorządowym Centrum Kultury w Obrazowie w ramach działań edukacyjnych spotkanie z sędzią Anną Marią Wesołowską. W ramach spotkania przeprowadzono warsztaty pn. „Naucz, wytłumacz, pomóż skierowane do uczniów klas I-VIII.” Zrealizowano również następujące bloki tematyczne: „Działania profilaktyczne wobec zjawiska przemocy i uzależnień. Nowa ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich”, przeznaczony dla pracowników służb pomocowych: GKRPA, OPS, Zespołu Interdyscyplinarnego, dyrektorów i pedagogów oraz „Skuteczna profilaktyka lokalna, praktyczne rozwiązania dla samorządów” oraz „Lepiej zapobiegać niż sądzić - jak współcześnie chronić nasze dzieci przed złymi wyborami” spotkanie z władzami, rodzicami oraz mieszkańcami gminy. Zgodnie z przedstawioną podczas kontroli informacją uzupełniającą w spotkaniu uczestniczyło 325 uczniów oraz 55 rodziców.

2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową:

W Gminie Obrazów funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin. Punkt mieści się w budynku Samorządowego Centrum Kultury pod adresem: Obrazów 54a 27-641 Obrazów. W Punkcie przyjmuje terapeuta uzależnień, w każdy wtorek w godz. 8.00-12.00 oraz czwartek w godz. 15.00-18.00. W Punkcie konsultacje prowadzi również psycholog –w każdą środę w godz. 16.00-20.00. Punkt konsultacyjny został zarejestrowany w Centralnej Aplikacji Statystycznej jako jednostka świadcząca wsparcie dla osób uwięzianych w przemoc domową. Widnieje również w bazie instytucji i podmiotów udzielających wsparcia osobom uwięzianym w przemoc domową, prowadzoną przez Wojewodę Świętokrzyskiego na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Z wypełnionej na potrzeby kontroli tabeli wynika, że w 2025 roku do dnia kontroli pracownicy Punktu świadczyli wsparcie na rzecz 77 osób z powodu przemocy domowej, natomiast w odniesieniu do roku 2024 w sprawozdaniu z Gminnego Programu wykazano 280 porad.

Na stronie Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie w zakładkach *Niebieska Karta*, *Zespół Interdyscyplinarny* zamieszczono informacje na temat zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy, przy czym informacje zamieszczone w zakładce *Niebieska Karta* są nieaktualne. Informacje wynikające z obowiązujących przepisów prawnych zamieszczono w zakładce *Zespół Interdyscyplinarny*. Znajduje się tam również wykaz instytucji i podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na szczeblu lokalnym oraz wykaz podmiotów i infolinii ogólnopolskich udzielających wsparcia w powyższym zakresie. Informacje na temat miejsc i instytucji świadczących wsparcie i profesjonalną pomoc zamieszczone są również w Ośrodku Pomocy Społecznej na tablicach informacyjnych.

W toku kontroli Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego przedłożyła „Informację na temat działań edukacyjnych zrealizowanych w okresie objętym oceną, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy” [zał. nr 4]. Po analizie stwierdzono, że powieliła ona dane zawarte w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu za rok 2024. Z przeanalizowanych dokumentów, w tym sprawozdań z Gminnego Programu wynika, że działania edukacyjne skierowane do rodziców, ukierunkowane na wzmacnianie ich opiekuńczo-wychowawczych kompetencji realizowane były przez część placówek oświatowych z terenu Gminy w formie spotkań informacyjnych organizowanych podczas wywiadówek. Nie określono jednak ilu rodziców zostało objętych tymi działaniami.

W oparciu o w/w informacje zespół kontrolerów stwierdził, że zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci w okresie objętym kontrolą było realizowane częściowo i miało ograniczony zasięg (nie wszystkie placówki oświatowe realizowały to działanie).

3) Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz prowadzenia interwencji w trybie art. 12a ustawy:

Gmina nie dysponuje infrastrukturą umożliwiającą zapewnienie osobom doznającym przemocy schronienia w ośrodkach wsparcia (art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy). Ustalono, że w okresie kontroli nie zachodziła konieczność umieszczenia osób doznających przemocy w tego typu ośrodkach. W sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób pokrzywdzonych, wobec osób stosujących przemoc domową wdrażano środki zapobiegawcze stosowane przez Policję, przewidziane w art. 15aa lub art. 15 aaa ustawy o Policji. W okresie kontroli środków ten zastosowano w odniesieniu do 1 osoby, na wniosek osoby pokrzywdzonej, o którym mowa w art. 15 ab

ww. ustawy. Jednostka kontrolowana nie posiada opracowanej procedury postępowania na wypadek konieczności zapewnienia schronienia osobom pokrzywdzonym przemocą domową.

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy Obrazów nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegających na zapewnianiu dzieciom ochrony poprzez umieszczanie ww. u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Gmina dysponuje wewnętrznie obowiązującą procedurą określającą zasady prowadzenia interwencji w trybie art. 12a przez pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS w Obrazowie. Procedurę przyjęto w drodze Zarządzenia nr 3.2025 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie z 15 kwietnia 2025 roku w sprawie *wprowadzenia procedury postępowania pracownika socjalnego przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z występowaniem przemocy domowej zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej [zał. 5].*

W dniu 26 maja 2025 r. dokument został zmieniony na podstawie Zarządzenia nr 4.2025 Kierownika OPS w Obrazowie poprzez dodanie pkt 5a, wprowadzającego obowiązek prowadzenia procedury z zastosowaniem *kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służącego stwierdzeniu zasadności zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową*, obowiązującym od 20 maja 2025 r. na podstawie *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2025 r. [zał. nr 6].*

Procedura zawiera opis czynności, które zobowiązany jest wykonać pracownik socjalny po otrzymaniu zgłoszenia dot. zagrożenia życia i zdrowia dziecka lub w toku realizowanej procedury Niebieskie Karty, w tym w zakresie nawiązania współpracy z przedstawicielami służb i instytucji wskazanych w art. 12a.

Należy zwrócić uwagę, że dotychczasowe brzmienie art. 12a ustawy zostało w 2023 roku gruntownie zmodyfikowane – zapewnienie dziecku ochrony następuje w sytuacji stwierdzenia *zagrożenia życia i zdrowia*. Tym samym kryterium bezpośredniości dla podejmowania ww. interwencji zostało zniesione. Wobec czego wskazany w procedurze warunek wystąpienia bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka stoi w sprzeczności z zapisami art. 12a oraz Rozporządzenia z 19 lutego 2025 r. jw. Wątpliwości budzi również odroczenie przez pracownika socjalnego działań wynikających z art. 12a do czasu poinformowania kierownika GOPS o zasadności zapewnienia dziecku ochrony - w pkt 2 procedury wskazano: *w przypadku pozyskania informacji, o której mowa w pkt 1 pracownik, który ma podejrzenie, że wobec małoletniego dziecka może być stosowana przemoc domowa, w związku z czym istnieje zagrożenie dla jego życia lub zdrowia powinien niezwłocznie, najpóźniej do kolejnego dnia roboczego powiadomić kierownika OPS lub, w przypadku jego nieobecności, osobę go zastępującą o potencjalnej potrzebie zapewnienia dziecku ochrony w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.*

Powyższy zapis uzależnia wykonanie obowiązku pracownika socjalnego wynikającego z art. 12a od faktu zgłoszenia potrzeby realizacji ww. obowiązku bezpośrednim przełożonym, co nie znajduje potwierdzenia w zapisach ustawy. Decyzja w zakresie zapewnienia dziecku ochrony przez pracownika socjalnego jest podejmowana wspólnie z przedstawicielem Policji oraz lekarzem/ratownikiem medycznym/pielęgniarką. Żadne przepisy nie wskazują natomiast na możliwość odroczenia podjęcia tych czynności przez pracownika socjalnego do czasu powiadomienia o potrzebie wdrożenia art. 12a kierownika OPS. Powyższy wymóg może opóźniać interwencję na rzecz pokrzywdzonego dziecka i stwarzać tym samym zagrożenie dla niezwłocznego zapewnienia ochrony małoletnim.

Loraję

4) Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej

Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego określa Uchwała Nr LIV/338/2023 Rady Gminy w Obrazowie z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej [zał. nr 7]. Akt został ogłoszony 6.09.2023 w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego (DZ. URZ. WOJ. 2023.3568). Zapisy uchwały są zgodne z regulacjami wynikającymi z przedmiotowej ustawy.

Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego przez Wójta Gminy w trybie §2 ww. Uchwały zostało poprzedzone zawarciem porozumień, zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy.

Zestawienie zawartych porozumień przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa instytucji/podmiotu	Data zawarcia Porozumienia
1	Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrazowie	20.09.2023 r.
2	Komendant Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu	
3	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie	
4	Kierownik Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Obrazowie	
5	Kierownik Referatu Oświaty Urzędu Gminy w Obrazowie	
6.	Prezes Sądu Rejonowego w Sandomierzu	(Porozumienie zawarto mimo braku obowiązku wynikającego z ustawy – sądy nie są zobowiązane do zawierania porozumień z gminami na rzecz współpracy w ZI)

Treść §8. 4 Porozumień wskazuje na obowiązek *zapewnienia zastępstwa w przypadku usprawiedliwionej nieobecności/nieemożności udziału wyznaczonego/ych członka/ów w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej (GDP) [zał. nr 8].* Powyższa możliwość nie wynika z przepisów ustawy z 29 lipca 2025 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Uczestnictwo w pracach grup diagnostyczno-pomocowych jest ściśle uwarunkowane formalnym powołaniem do GDP. Jeżeli osoby zastępujące podstawowych członków GDP nie zostały uprzednio wskazane w uchwale powołującej GDP, to nie ma prawnych możliwości delegowania ich do prac w grupach diagnostyczno-pomocowych.

Na mocy zawartych ww. Porozumień o współpracy zaangażowane podmioty wydelegowały swoich przedstawicieli do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, powołanym na mocy Zarządzenia nr 61/2023 Wójta Gminy Obrazów[zał. nr 9]. Do Zespołu powołano:

1. Ewę Sygnet – przedstawiciela GOPS w Obrazowie
2. Martę Paciurę - przedstawiciela GOPS w Obrazowie

3. Joannę Kołacz- przedstawiciela GOPS w Obrazowie
4. Michała Dziorka – przedstawiciela KPP w Sandomierzu
5. Dorotę Kiljańską – przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrazowie
6. Alicję Szeląg-Duńską – przedstawiciela Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Obrazowie
7. Grzegorza Połcia – kierownika Referatu Oświaty w Urzędzie Gminy
8. Wiolettę Gręde – przedstawiciela Zespołu Kuratorów przy Sądzie Rejonowym w Sandomierzu.

Skład Zespołu nie spełnia wymogów ustawy określonych w art. 9a ust. 3,4 – w Zespole brak jest przedstawiciela oświaty oraz przedstawiciela organizacji pozarządowej. Wójt Gminy 20 września 2023 r. wystosował wniosek (syg. OPS.ZI.62.1.2023) do Kierownika Referatu Oświaty w Obrazowie z prośbą o imienne wyznaczenie i skierowanie do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym w Obrazowie przedstawiciela oświaty oraz uzupełnienie i odesłanie na adres Ośrodka Pomocy Społecznej wypełnionego załącznika do pisma. W odpowiedzi z Referatu Oświaty wpłynęła informacja o wydelegowaniu do prac w Zespole Kierownika Referatu Oświaty - Pana Grzegorza Połcia. Należy podkreślić, że obecność w Zespole Interdyscyplinarnym kierownika Referatu Oświaty świadczy o poczuciu odpowiedzialności za wdrażanie zadań wynikających z ustawy na poziomie nadzorowanych placówek oświatowych, lecz nie stanowi realizacji obowiązku wskazanego w art. 9a ust. 3 pkt 4 ustawy (Dz. U. 2024, poz. 1673 t.j.) Referat Oświaty nie mieści się w katalogu podmiotów tworzących system oświaty w Polsce, o których mowa w art. 2 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1043). W celu spełnienia wymogów ustawy z 29 lipca 2025 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej koniecznym jest wprowadzenie do zespołu co najmniej 1 osoby reprezentującej placówkę oświatową funkcjonującą na terenie Gminy Obrazów. W ramach ZI przedstawiciel Referatu Oświaty może kontynuować realizowane zadania jako podmiot, o którym mowa w art. 9a ust. 5, pod warunkiem realizacji przez ww. zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto, na dzień prowadzenia czynności kontrolnych w składzie Zespołu brak jest przedstawiciela organizacji pozarządowej (art. 9a ust. 3a), realizującego cele w obszarze związanym z przeciwdziałaniem przemocy domowej, mimo że w Gminie funkcjonuje *Stowarzyszenie Razem dla Obrazowa*, które wśród celów statutowych wskazuje na: *przeciwdziałanie patologiom społecznym, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wypoczynek dzieci i młodzieży, integrację międzypokoleniową* i mogłoby zaangażować się w realizację działań profilaktycznych w ramach ZI. Poza ww. podmiotem w Gminie funkcjonuje *Stowarzyszenie Nasz Region*, które realizuje działania w obszarze pomocy społecznej, a zatem podmiot ten mógłby również zostać zaangażowany w pracę ZI i tym samym wzmocnić lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej.

Pierwsze posiedzenie Zespołu zwołano 21 września 2023 roku, tzn. z zachowaniem terminu na przekształcenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w system przeciwdziałania przemocy domowej przewidzianego ustawą z 5 marca 2023 r. (Dz. U. 2023, poz. 535) [zał. nr 10].

W trakcie posiedzenia Zespół podjął uchwałę nr 1/2023 w sprawie wyboru Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego – Pani Ewy Sygnet, Zastępcy Przewodniczącej – Pani Marty Paciury. Dodatkowo utworzono funkcję Sekretarza Zespołu – do pełnienia tej funkcji Zespół wybrał Panią Joannę Kołacz. W trakcie posiedzenia Zespół podjął również uchwałę nr 2/2023 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, co stanowi realizację wymogu wskazanego w art. 9a ust. 6b ustawy. Niezgodne z przepisami wynikającymi z ustawy jest zatwierdzenie regulaminu przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w drodze Zarządzenia. Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy ośrodek pomocy społecznej zapewnia zespołowi obsługę organizacyjno-techniczną i finansową jednakże nie jest odpowiedzialny za autoryzowanie dokumentacji wytworzonej przez zespół.

*Łukasz
Celiński*

Przyjęty przez ZI Regulamin zawiera instrukcje postępowania i organizuje prace wszystkich przedstawicieli ZI, nie tylko pracowników OPS, a zatem powinien zostać zatwierdzony kolegiąlnie przez ZI w drodze uchwały Zespołu, zgodnie z delegacją wskazaną w art. 9a ust. 6b ustawy.

W toku analizy przyjętego przez Zespół Regulaminu ustalono, że jego zapisy są częściowo niezgodne z zapisami ustawy i zawierają braki, tzn.:

- W § 6 wskazano obowiązek ZI w zakresie wyboru Przewodniczącego Zespołu jego Zastępcy oraz Sekretarza. Zakres obowiązków uprawnień dotyczących Sekretarza nie został uregulowany w ww. dokumencie;
- Zapisy w §9 i §15 Regulaminu określono podstawy do odwołania odpowiednio Przewodniczącego Zespołu i członka Zespołu. Stanowi to naruszenie zapisów §3 ust. 3 uchwały Nr LIV/338/2023, przyjętych przez Radę Gminy, wskazujących formalne podstawy do odwołania członka Zespołu (a więc i Przewodniczącego) przez Wójta Gminy;
- §12 wskazuje, że członkostwo w zespole uzależnione jest od zawarcia Porozumienia z Wójtem Gminy – powyższy obowiązek formalnie wyklucza uczestnictwo w zespole przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej, gdyż prezesi sądów nie są zobligowani ustawowo do zawarcia porozumienia o współpracy;
- Zapis w §20 ust. 4 wskazuje możliwość skrócenia okresu na uprzedzenie członków ZI o planowanym posiedzeniu. W toku analizy protokołów posiedzeń Zespołu ustalono, że termin kolejnego posiedzenia Zespołu ustalany jest na każdym spotkaniu Zespołu, jednakże zdarza się, że pisma zawiadamiające o posiedzeniu ZI wysyłane są bez zachowania trybu 7 dni. Dla zachowania poprawności zapisów *Regulaminu* z zapisami art. 9a ust. 7b ustawy należy doprowadzić do zgodności ww. zapisu z aktami wyższego rzędu i wyeliminować możliwość skrócenia terminu przewidzianego na powiadomienie o spotkaniu ZI;
- §33 *Regulaminu* wskazuje na możliwość udziału w posiedzeniach zespołu osób spoza jego kręgu bez prawa do głosowania. Powyższe stwarza ryzyko dopuszczenia do przetwarzania danych osobowych osób nieuprawnionych, których zapisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie przewidują (w trakcie posiedzeń ZI omawia procedury NK w poszczególnych rodzinach). Zapis ten, z wyłączeniem wskazanych tam członków grup diagnostyczno-pomocowych, może mieć zastosowanie jedynie do posiedzeń, podczas których nie będą omawiane sprawy indywidualne. W sytuacji, gdy zespół stwierdzi zasadność nawiązania stałej współpracy z podmiotem/instytucją działającym w obszarze wsparcia osób/rodzin uwikłanych w przemoc domową, powinno to skutkować formalnym włączeniem podmiotu współpracującego w jego skład pod warunkiem, że instytucja ta mieści się w katalogu podmiotów uprawnionych do reprezentacji w Zespole, stosownie do zapisów art. 9a ust. 3-5 ustawy;
- w §37 ust. 3 brak jest zapisu wskazującego, że na przekazanie formularza NK A do grupy diagnostyczno-pomocowej Rozporządzenie¹ wskazuje termin 3 dni roboczych;
- zapis w §37 ust. 4 dopuszcza możliwość organizacji spotkań GDP w miejscu innym niż GOPS. Należy wskazać okoliczności uzasadniające odstępianie od zorganizowania spotkania w siedzibie ZI. Odstąpienie od organizacji posiedzenia w siedzibie GOPS mogłoby znaleźć zastosowanie w odniesieniu do osób pokrzywdzonych i na ich wniosek - w szczególnie uzasadnionych przypadkach np. z uwagi na niepełnosprawność ruchową lub inną chorobę uniemożliwiającą jej przybycie na spotkanie Grupy. Okoliczności uzasadniające konieczność organizacji spotkania z osobą pokrzywdzoną poza siedzibą GOPS należy jednoznacznie wymienić w Regulaminie Zespołu i stosować je w ostateczności, mając na uwadze konieczność uzyskania za każdym razem zgody osoby na organizację spotkania GDP w jej miejscu zamieszkania. Niezależnie od miejsca organizacji spotkania każdorazowo odpowiedzialność za

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023, poz. 1870)

Wojciech

zapewnienie warunków gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy domowej spoczywa na członkach grupy diagnostyczno-pomocowej;

- w §37 ust. 8 lit. b wskazano” *Podczas kolejnych spotkań Grupy, w tym również z udziałem osoby stosującej przemoc domową dokonuje się monitoringu działań wobec osoby/rodziny, której problem dotyczy. **Dopuszcza się dokumentowanie** podejmowanych działań w trakcie monitoringu sytuacji rodziny także w formie notatek urzędowych oraz innych pism sporządzonych przez członków Grupy.* Zapis ten wskazuje na dowolność w dokumentowaniu ustalonego stanu faktycznego, podczas gdy jest to **bezwzględny obowiązek** członków GDP wynikający z §14.1 Rozporządzenia, zgodnie z którym: *wszystkie działania realizowane w ramach procedury są dokumentowane w formie pisemnej.*
- Regulamin ZI nie zawiera informacji na temat obiegu formularza Niebieska Karta A od chwili jego wpływu do Zespołu do czasu przekazania GDP, co może prowadzić do opóźnień w przekazywaniu informacji między podmiotami, błędów proceduralnych i nieskutecznej ochrony osoby doznającej przemocy;
- Brak zapisu w Regulaminie ZI dotyczącego sposobu i częstotliwości prowadzenia monitoringu po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty (np. poprzez wizyty w miejscu zamieszkania, rozmowy tel., za pośrednictwem komunikatorów itp). Może to skutkować brakiem systematycznej kontroli sytuacji rodzinnej i uniemożliwiać skuteczną ocenę podjętych działań przez GDP [zał. nr 11];

W okresie objętym kontrolą skład Zespołu uległ zmianie. Na podstawie Zarządzenia nr 38/2024 Wójta Gminy Obrazów z 17 maja 2024 odwołano na wniosek kierownika OPS w Obrazowie Panią Ewę Sygnet, a w jej miejsce powołano Panią Annę Koszelak – Adamczak [zał. nr 12]. Odwołanie Pani Ewy Sygnet – Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego skutkowało koniecznością dokonania ponownego wyboru PZI. Poza PZI Zespół zadecydował o wyborze 2 Zastępców Przewodniczącej Zespołu [zał. nr 13]. Wyznaczenie dwóch zastępców Przewodniczącego Zespołu jest działaniem bezprawnym – art. 9a ust. 6a przedmiotowej ustawy nie wskazuje takiej możliwości. Zgodnie z zapisami ust. 6 i 6a: *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków; Zespół interdyscyplinarny wybiera spośród swoich członków zastępcę przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i zastępuje go w czasie nieobecności. Do zastępcy przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego stosuje się przepisy o przewodniczącym.*

Dublowania funkcji Zastępcy Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego nie przewiduje również Regulamin Zespołu, którego zapisy uwzględniają z kolei funkcję Sekretarza Zespołu.

W toku analizy dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego stwierdzono, że wszyscy członkowie Zespołu poza przedstawicielem Sądu Rejonowego – Panią Wiolettą Grędą przed przystąpieniem do pracy złożyli wymagane na mocy art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oświadczenia. Oświadczenia te złożyli również przedstawiciele służb i instytucji powołani do pracy w grupach diagnostyczno-pomocowych.

Dla powołanych na podstawie Zarządzeń Wójta Gminy nr 61/2023 oraz 38/2024 członków zespołu interdyscyplinarnego administrator danych osobowych (ADO) wypełnił obowiązek wynikający z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegający na pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy oraz dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych. Jednakże w odniesieniu do członków grup diagnostyczno-pomocowych niebędących członkami Zespołu stwierdzono zaniechanie ww. obowiązku – w aktach brak jest upoważnień wydanych dla ww. grupy.

W trakcie czynności kontrolnych zespołowi kontrolnemu udostępniono dokumentację dotyczącą organizacji spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2024 roku Zespół spotykał się w trybie przewidzianym zapisami art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tzn. nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia zorganizowano: 19.01.2024, 18.03.2024, 17.05.2024, 18.07.2024, 18.09.2024, 18.11.2024. Najniższą frekwencję odnotowano: 17.05.2024r. i 18.09.2024r., – w obu przypadkach wynosiła ona 87,5%, w trakcie pozostałych posiedzeń frekwencja wynosiła 100%. W 2025 roku do dnia kontroli Zespół Interdyscyplinarny uczestniczył w 4 posiedzeniach zorganizowanych: 17.01.2025, 21.03.2025, 21.05.2025, 21.07.2025. Najniższą frekwencję odnotowano 21.07.2025 roku (62,5%), w trakcie pozostałych posiedzeń frekwencja wyniosła 100%. Analiza dokumentacji posiedzeń Zespołu wykazała, że nieobecności na posiedzeniach ZI zostały usprawiedliwione.

Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano sprawy bieżące związane z realizacją działań pomocowych przez grupy diagnostyczno-pomocowe na rzecz rodzin objętych procedurą NK. Na podstawie dokumentacji stwierdzono, że zasadnicza część działań Zespołu koncentrowała się na podsumowaniu prowadzonych i zakończonych procedur Niebieskie Karty oraz omawianiu procedur wszczętych. W protokołach odnotowano również dyskusje na temat możliwości wdrożenia działań o charakterze profilaktycznym i informacyjnym dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz propozycje udziału przedstawicieli ZI w szkoleniach podnoszących kompetencje. Podano tam jedynie informacje na temat propozycji pewnych przedsięwzięć, lecz bez wskazania na podjęte decyzje Zespołu w zakresie ich realizacji oraz dokonania podziału zadań między poszczególnych przedstawicieli ZI.

Podsumowując w treści protokołów brak jest informacji świadczących o inicjatywnej funkcji Zespołu Interdyscyplinarnego względem Gminnego Programu, jako głównego jego realizatora i podmiotu wyznaczającego kierunki działań w ramach Programu.

Powyższe potwierdza również treść sprawozdania z działalności Zespołu za rok 2024, o którym mowa w §35 Regulaminu Zespołu. Dokument zawiera informacje dotyczące: powołania Zespołu, obowiązków ustawowych jednostki, w tym Rady Gminy w zakresie związanym z wdrażaniem ustawy. Przytoczono tam obowiązki Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych. Opisane tam działania zrealizowane w 2024 roku, odnoszą się przede wszystkim do przedstawienia danych statystycznych w zakresie procedur Niebieskie Karty, prowadzonych przez grupy diagnostyczno-pomocowe oraz zrealizowanych/proponowanych form pomocy rodzinom uwięzianym w przemoc. Wykazano tam informacje na temat uczestnictwa przedstawicieli ZI w obowiązkowym szkoleniu organizowanym przez samorząd województwa świętokrzyskiego oraz wysokość środków finansowych wydatkowanych w 2024 roku na realizację ustawowych zadań **[zał. nr 14]**.

Dokument nie zawiera szczegółowych informacji dot. funkcjonowania ZI w trakcie roku: najważniejszych problemów, wniosków, potrzeb (choćby w zakresie przeznaczenia dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie działalności ZI) i koncepcji pracy (planu działań do wdrożenia/kontynuacji w kolejnym okresie). Uwzględnienie tych obszarów podniosłoby znacząco użyteczność sprawozdania, zwłaszcza w zakresie ewaluacji rozwiązań ujętych w Gminnym Programie.

Ustalono, że w okresie objętym oceną Zespół Interdyscyplinarny uczestniczył w obowiązkowym, bezpłatnym szkoleniu, realizowanym na podstawie art. 9a ust. 5a ustawy, którego organizatorem był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach. Szkolenie finansowane jest ze środków Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W przedmiotowym szkoleniu realizowanym przez Stowarzyszenie Mediatorzy Polscy z siedzibą w Rzeszowie wzięli udział wszyscy członkowie Zespołu. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczyli również w szkoleniach

organizowanych przez Świętokrzyską Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej (szkolenie GDP), Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (szkolenie GDP), Fundację na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Feniks (szkolenie GDP), Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego (szkolenie GDP), Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji (Szkolenie Zespołu). Członkowie Zespołu i GDP uczestniczyli również odpowiednio w konferencji „Razem przeciw przemocy” oraz webinarze realizowanym przez Szkolenia.expert.

5) Realizacja procedury Niebieskie Karty

W 2024 roku prowadzono w Gminie 18 procedur Niebieskich Kart, w tym 2 zainicjowali pracownicy socjalni OPS, 16 funkcjonariusze Policji. W toku kontroli ustalono, że w roku 2025 wszczęto 4 procedury NK – wszystkie zainicjowali przedstawiciele Policji.

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolujący wybrał 6 spraw indywidualnych prowadzonych na podstawie zapisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2023, poz. 1870)*, o sygnaturach: 1/2024, 10/2024, 14/2024, 18/2024, 1/2025, 4/2025.

Po przeanalizowaniu w/w dokumentacji zespół kontrolerów stwierdził, że:

- członkowie grup diagnostyczno-pomocowych (GDP) powoływani byli zarówno spośród członków zespołu, jak i spoza jego składu. Skład grupy diagnostyczno-pomocowej każdorazowo zatwierdzany był przez Zespół Interdyscyplinarny w drodze Uchwały, w trybie obiegowego ustalania stanowisk, zgodnie z zapisami przedmiotowej ustawy oraz *Regulaminu Zespołu*;
- formularze Niebieskiej Karty A zostały przekazane do Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu wynikającego z §7 ust.1 Rozporządzenia (nie później niż w terminie 5 dni roboczych);
- pierwsze posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych były organizowane z zachowaniem terminu wskazanego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” tzn. w ciągu 5 dni roboczych od otrzymania NK A przez GDP;

Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:

- proponowaniu skorzystania ze świadczonego na terenie Gminy poradnictwa specjalistycznego w ramach funkcjonujących punktów konsultacyjnych;
- informowania osób dotkniętych przemocą domową o możliwości skorzystania z czasowego, całodobowego wsparcia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- organizacji spotkań z udziałem osób objętych procedurą;
- szacowaniu ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego w trakcie prowadzonej interwencji (działanie realizowane przez funkcjonariuszy Policji);
- informowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego oraz stron procedury Niebieskie Karty o zakończeniu procedury Niebieskie Karty, co stanowi realizację obowiązku wynikającego z §20 ust. 2 i 3 Rozporządzenia;
- monitorowaniu sytuacji rodzin po zakończeniu procedury Niebieskie Karty, w związku z nałożonym na GDP obowiązkiem prowadzenia 9-miesięcznego monitoringu względem rodzin, w których procedura NK została zakończona, wynikającym z art. 9h ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;

- sporządzaniu pism do właściwych miejscowo sądów o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinach z uwagi na podejrzenie przemocy domowej.

W toku analizy dokumentacji stwierdzono następujące nieprawidłowości i/lub braki:

- Skład osobowy grup diagnostyczno-pomocowych z reguły był podstawowy (4 z 6 sprawdzonych procedur) – do pracy na rzecz rodziny angażowano przedstawicieli policji oraz pracowników socjalnych, co wykluczało interdyscyplinarną współpracę na rzecz rodziny oraz udzielenie kompleksowej pomocy pokrzywdzonym osobom. Tylko w 2 przypadkach rozszerzono podstawowy skład grupy diagnostyczno-pomocowej o uprawnionych przedstawicieli placówek oświatowych (sprawy syg.14/2024 i 18/2024). W pozostałych zbadanych przypadkach (sprawy syg.: 10/2024, 1/2025) mimo obecności w rodzinach dzieci pokrzywdzonych przemocą domową w sposób bezpośredni lub pośredni (świadkowie przemocy), GDP nie podjęła decyzji o rozszerzeniu jej reprezentacji o przedstawicieli oświaty, którzy byłiby zobowiązani do diagnozy sytuacji dziecka w kontekście podejrzenia przemocy domowej oraz do zapewnienia wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i monitorowania efektów udzielanej pomocy;
- W sprawie syg. 18/2024 skład GDP częściowo dostosowano do potrzeb dziecka (udział w GDP przedstawicieli placówki oświatowej – psychologa, wychowawcy oraz asystenta rodziny). Mimo rozszerzenia składu GDP o asystenta na co dzień współpracującego z rodziną dziecka w miejscu jego zamieszkania, akta procedury nie zawierają jakiegokolwiek dokumentacji wytworzonej przez asystenta, która świadczyłaby o prowadzeniu diagnozy sytuacji dziecka. Powyższe umożliwiłoby pozyskanie niezbędnych informacji do planowania dalszych działań interwencyjnych i wsparcia dziecka w ramach prowadzonej procedury;
- Niezależnie od specyfiki danej sprawy, rodzaju i form stosowanej przemocy oraz wieku i stanu zdrowia osób pokrzywdzonych, kolejne spotkania grup diagnostyczno-pomocowych oraz monitoring po zakończeniu procedur NK odbywał się z częstotliwością co 3 miesiące (NK syg. 1/2024, 14/2024,. Monitoring stanu bezpieczeństwa osób objętych procedurą NK realizowany był cyklicznie przez pracowników socjalnych lecz polegał głównie na prowadzeniu rozmów telefonicznych z osobami pokrzywdzonymi lub ich rodzicami (w procedurach prowadzonych na rzecz dzieci), co wykluczało realną ocenę stanu bezpieczeństwa dzieci przebywających w rodzinach. Nie wskazano jednoznacznie podstaw uzasadniających prowadzenie monitoringu w sposób określony w art. 9b ust. 14 ustawy tj. za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Zgodnie z ww. podstawą: *w uzasadnionych przypadkach grupa diagnostyczno-pomocowa realizuje zadania, o których mowa w ust. 8 pkt 5–9, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.* W aktach spraw brak jest uzasadnienia dla regularnego stosowania ww. formy kontaktu z osobami objętymi procedurą **[zał. nr 15]**;
- Pisma kierowane do sądu rodzinnego na okoliczność wszczęcia procedury NK w rodzinach z dziećmi, nie zawierają podstawy prawnej dla kierowanego wniosku, w tym wniesienia o poinformowanie nadawcy o wszczęciu postępowania lub odmowie jego wszczęcia przez sąd (art. 572 §1 i §3 ustawy z 17.11.1964 Kodeks Postępowania Cywilnego);
- Większość dokumentacji w procedurze NK jest wytworzona przez pracowników socjalnych mimo, że dotyczy również działań innych przedstawicieli GDP, w tym oświaty. Dokumentacja nie zawiera informacji sporządzonych przez włączonych do GDP przedstawicieli placówek oświatowych do których uczęszczają dzieci objęte procedurą NK, wskazujących na diagnozowanie sytuacji dzieci w kontekście przemocy domowej, w tym prowadzenia rozmów z dzieckiem na temat sytuacji rodzinnej. **Praktyka dokumentowania przez pracowników socjalnych działań zrealizowanych przez innych przedstawicieli grup diagnostyczno-pomocowych w sposób nieuzasadniony obciąża głównie przedstawicieli OPS i tym samym pomniejsza odpowiedzialność pozostałych**

Dariusz Cichy

członków GDP, ustawowo zobligowanych do pracy na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową, zwłaszcza osób pokrzywdzonych. Należy podkreślić, że nieobecność na posiedzeniu grupy nie zwalnia osób powołanych do GDP z realizacji powierzonych im zadań oraz ich dokumentowania – w myśl § 14. 1. Rozporządzenia: wszystkie działania realizowane w ramach procedury są dokumentowane w formie pisemnej;

- W procedurze syg.1/2025 w posiedzeniach grupy diagnostyczno-pomocowej uczestniczył st. asp. Dominik Madeja - przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu, mimo, że nie został on formalnie powołany do GPP. Ww. złożył oświadczenie o zachowaniu poufności danych, jednakże jego uczestnictwo nie zostało poprzedzone podjęciem uchwały w sprawie włączenia ww. do grupy;
- W procedurze NK 14/2024 monitoring sytuacji rodziny po zakończeniu procedury NK poza członkiem GDP asp. Michałem Dziorkiem prowadził funkcjonariusz Policji formalnie niewłączony do GDP;
- Spotkania z udziałem osób objętych procedurą NK organizowano w tym samym dniu w bezpośrednio następujących po sobie godzinach (m. in. NK 14/2024), co stanowi naruszenie standardu wskazanego w §4 ust. 2 Rozporządzenia: *rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo* oraz §18: *spotkania z osobami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową nie mogą być organizowane w sposób umożliwiający im wzajemny kontakt*. Średnio czas przeznaczony na spotkanie z osobą objętą procedurą wynosił 30 minut, co zdaniem kontrolujących wyklucza przeprowadzenie pełnego wywiadu i ustalenie dalszych etapów pracy z osobą [zał. nr 16];
- W procedurze NK 4/2024 zaproszenie i wezwanie dla stron procedury zostało wysłane na 1 dzień przed posiedzeniem GDP. Utrwalanie tego typu praktyk w dalszej perspektywie uniemożliwi realną współpracę osób objętych procedurą z grupą diagnostyczno-pomocową i osłabi wizerunek ZI oraz GPD - instytucji zaufania publicznego;
- Treść dokumentacji nie zawiera informacji na temat obecności osób stosujących przemoc domową (OSP) w miejscu zamieszkania, w momencie wszczęcia procedury NK, w związku z czym nie jest możliwe dokonanie oceny, w ilu przypadkach odnotowano nieobecność OSP w trakcie wszczynania procedury, skutkującą koniecznością realizacji obowiązku wynikającego z §10 Rozporządzenia (Dz. U. 2023, poz. 1870) polegającego na informowaniu OSP o wszczęciu procedury pod jej nieobecność. W części procedur odnotowano przekazywanie przez GDP ww. zawiadomień, ale w dokumentacji brak jest adnotacji na temat nieobecności osoby stosującej przemoc, która by uzasadniała konieczność wysłania ww. informacji;
- Procedury kończono przedwcześnie bez pełnej diagnozy, również w następstwie powzięcia informacji o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia przez prokuraturę oraz – w przypadku procedur prowadzonych wobec małoletnich – mimo braku uzyskania informacji zwrotnej z sądu rodzinnego;
- W procedurze syg. 14/2024 na wniosek członków GDP rozszerzono skład Grupy m. in. o dyrektora Publicznej Szkoły w Śmiechowicach, mimo że we wniosku skierowanym do PS w Śmiechowicach Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego jednoznacznie wskazała katalog przedstawicieli oświaty uprawnionych do realizacji procedury NK. W przypadku przedstawicieli oświaty w myśl art. 9a ust. 11c-11d ustawy uprawnionymi do realizacji obowiązków w ramach GDP są *nauczyciel wychowawca, nauczyciel znający sytuację ucznia, pedagog, psycholog lub terapeuta*. Jeśli dyrektor placówki oświatowej nie spełnia jednocześnie któregośkolwiek z ww. kryteriów, nie może zostać włączony do GDP. W przypadku, gdy dyrektor placówki oświatowej realizuje również obowiązki nauczyciela lub in. spośród ww. specjalistów, funkcja ta powinna być wprost wskazana w treści uchwały powołującej/rozszerzającej GDP;

*Grupa
C.D.*

- Do GDP w procedurach NK sygn. 14/2024 i 18/2024 nie włączono przedstawiciela ochrony zdrowia, mimo, że podejrzenie przemocy seksualnej względem dziecka oraz jego wiek (procedura NK 18/2024) stanowią wystarczające przesłanki do rozszerzenia GDP o ww. przedstawiciela. Zaangażowanie ochrony zdrowia w realizację procedury w sprawie sygn. 14/2024 uzasadnia z kolei niepełnosprawność i przewlekłe choroby dziecka doznającego przemocy psychicznej. Włączenie do GDP przedstawiciela ochrony zdrowia stworzyłoby możliwość do pogłębienia diagnozy sytuacji zdrowotnej dzieci, w tym w kontekście doznawanej przemocy.

Ponadto, w okresie kontroli ZI:

- 2.01.2024 r. powołał GDP w związku z anonimowym, pisemnym zgłoszeniem stosowania przemocy domowej (psychicznej i fizycznej) wobec małoletniej przez jej ojca. GDP odstąpiła od dalszych czynności z uwagi na wykluczenie przemocy domowej, mimo braku przeprowadzenia diagnozy sytuacji życiowej 6 - letniego dziecka oraz przesłanek mogących wskazywać na zwiększone prawdopodobieństwo stosowania przemocy przez jej ojca. Ww. był stroną procedury NK - wraz z matką dziecka został wskazany jako osoba stosująca przemoc wobec swojego teścia (dziadka małoletniej). W dniu 8.01.2024 roku GDP podjęła decyzję o odstąpieniu od dalszych działań w związku z niepotwierdzeniem przemocy domowej. Informacje o niestosowaniu przemocy domowej pozyskano m.in. od matki i ojca dziewczynki - podejrzanego o stosowanie przemocy wobec 6-latki i teścia. Ww. ustaleniom towarzyszyła informacja uzyskana ze szkoły, do której uczęszcza dziecko: *dziecko jest zadbane, zawsze przygotowane do lekcji, umie czytać, lubi śpiewać, nie lubi występować indywidualnie, jest nieśmiała. Brak w aktach informacji świadczących, że ktokolwiek z osób zaangażowanych w rozeznanie sytuacji dziecka (oświata, pomoc społeczna) rozmawiał z małoletnią na temat zgłaszanych zdarzeń i sytuacji rodzinnej.* Uzyskane dane, bazujące na obserwacji dziecka w szkole i informacjach od rodziców, wskazanych jako osoby stosujące przemoc wobec dziadka dziecka, z których jeden jest ponadto podejrzany o stosowanie przemocy wobec dziecka, świadczą o braku uznania podmiotowości dziecka w procedurze Niebieskie Karty. Do GDP nie włączono formalnie przedstawicieli oświaty – mimo tego faktu wymieniano informacje na temat funkcjonowania dziecka w środowisku szkolnym z dyrektorem placówki i wychowawcą. **Nie złożono również wniosku do sądu rodzinnego w trybie art. 572 KPC, mimo, że informacje przekazane w anonimowym zgłoszeniu dotyczyły przemocy psychicznej i kierowanych do dziecka gróźb stosowania przemocy fizycznej przez ojca [zał. nr 17].** Sytuacja dziecka nie została również zbadana w ramach procedury NK prowadzonej w okresie od 24.11.2023 r. do 3.04.2024r., toczącej się z udziałem jego rodziców wskazanych jako sprawcy przemocy wobec dziadka dziecka, zamieszkującego pod tym samym adresem. **Sposób prowadzenia ww. sprawy zaprzecza wszelkim standardom wynikającym z przedmiotowej ustawy oraz Rozporządzenia w zakresie ochrony osób małoletnich;**
- ZI powołał GDP w celu kontynuacji procedury NK wobec kobiety, która w związku z doświadczaną przemocą przeprowadziła się z innej gminy na teren gminy Obrazów. Grupę diagnostyczno-pomocową powołano przed otrzymaniem dokumentacji procedury NK ze strony gminy dotychczasowego miejsca zamieszkania. Wizyta włączonego do GDP pracownika socjalnego przeprowadzona we wskazanym miejscu pobytu ODP wykazała, że wskazana osoba powróciła do miejsca zamieszkania i nie przebywa już na terenie Gminy Obrazów. Powołanie GDP przed otrzymaniem dokumentacji NK i potwierdzeniem zamiaru stałego pobytu przez osobę objętą procedurą NK było niezasadne. Informacja przekazana przez ZI dotychczasowego miejsca zamieszkania kobiety, wskazująca Obrazów jako obecne miejsca zamieszkania, nie stanowi podstawy do powołania GDP, nie jest bowiem zgłoszeniem przemocy domowej w rozumieniu art. 9a ust. 10 a ustawy, skutkującym obowiązkiem powołania GDP w terminie 3 dni od jego otrzymania;

Łowca
16.12

Uwagi:

- w większości przypadków członkowie grup diagnostyczno-pomocowych powoływani byli spośród członków zespołu interdyscyplinarnego. W myśl znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do prowadzenia procedury Niebieskie Karty uprawnieni są wyłącznie członkowie grup diagnostyczno-pomocowych. Z kolei zespół interdyscyplinarny ma za zadanie tworzyć warunki umożliwiające realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. To Zespół Interdyscyplinarny jako gremium specjalistów odpowiada za opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej i z uwagi na powyższe zasadnym jest, aby w jego gronie znalazły się osoby decyzyjne, mające realny wpływ na kształtowanie lokalnej strategii przeciwdziałania przemocy domowej. Jako podmiot strategiczny w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej decyduje on o składzie grup diagnostyczno-pomocowych, monitoruje realizację zadań przez członków GDP, ale również w myśl art. 9b ust. 16 ustawy jest podmiotem, który rozpatruje skargi na grupy diagnostyczno-pomocowe i ich członków. W sytuacji wpływu skargi na członków GDP będących jednocześnie członkami Zespołu, osoby których skarga dotyczy ze względu na przesłanki zawarte w art. 24 kodeksu postępowania administracyjnego będą musiały zostać wyłączone z udziału w posiedzeniu Zespołu rozpatrującego skargę.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Rada Gminy Obrazów Uchwałą Nr LIX/368/2023 28.12.2023 r. przyjęła do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na terenie Gminy Obrazów na lata 2023-2030. Nazwa Programu zastosowana zarówno w uchwale jak i załączniku częściowo nie odpowiada wymogom wynikającym z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy (Dz. U. 2024, poz. 1673); Załącznik do ww. Uchwały częściowo nie spełnia wymogów merytorycznych dla dokumentów tej rangi – nie zawiera diagnozy środowisk zagrożonych przemocą domową, które ze względu na czynniki ryzyka mogą być szczególnie podatne na wystąpienie przemocy domowej. Częstotliwość działań w harmonogramie ujęto zbyt ogólnie. W dokumencie nie wskazano szacowanych nakładów budżetu Gminy, a w jego treści pojawia się nieaktualne nazewnictwo;
2. Sprawozdanie z wykonania ww. Programu w roku 2024 zawiera niepełne informacje na temat zrealizowanych działań: brak informacji na temat liczby działań, określenia grupy adresatów działań (np. dzieci, rodzice, społeczność lokalna) i wielkości grupy (liczba uczestników, odbiorców). Nie zawarto w nim wniosków do realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny na kolejne lata wdrażania Programu oraz mylnie wskazano na obowiązek przedłożenia przez Zespół Interdyscyplinarny sprawozdania bezpośrednio Radzie Gminy. Jest to działanie niezgodne z obowiązkiem wynikającym z §2 przedmiotowej Uchwały (wykonanie uchwały Rada Gminy w Obrazowie powierzyła Wójtowi Gminy) jak również zapisem w cz. IX załącznika uchwały). Nie odniesiono się do powodów częściowego niewydatkowania środków zabezpieczonych w rozdziale 85205 na realizację działań wynikających z Programu. Przedstawione w sprawozdaniu dane statystyczne dotyczące liczby procedur Niebieskie Karty zakończonych w 2024 ogółem, jak również według powodów ich zakończenia, nie są zgodne ze statystyką przedstawioną w wypełnionej na potrzeby kontroli tabeli;
3. Gmina zapewniła środki na realizację Gminnego Programu - w rozdziale 85205 (*Przeciwdziałanie przemocy domowej*) w roku 2024 zabezpieczono 11 300,00zł, w roku 2025 kwotę 11 800,00 zł. W obu budżetach uwzględniono dotację na dofinansowanie zespołu interdyscyplinarnego w kwocie 6 000zł. W roku 2024 r. jednostka wykorzystwała ok. 70% zabezpieczonych środków, w roku 2025 r. do dnia kontroli ok. 20%;

Łopusza
10.11.2024

4. W okresie kontroli nie podejmowano działań skierowanych do uprzednio zidentyfikowanej grupy rodzin zagrożonych przemocą, ukierunkowanych na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy), z uwagi na brak diagnozy tych środowisk. Przedsięwzięcia ukierunkowane na pedagogizację rodziców prowadzono głównie w ramach spotkań w szkołach oraz świąt okolicznościowych organizowanych na terenie Gminy, skierowanych do ogółu społeczności lokalnej. Zatem zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą domową, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci realizowano częściowo;
5. Gmina dysponuje infrastrukturą techniczną i kadrową umożliwiającą świadczenie poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, z zakresu terapii uzależnień) w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego. Ww. Punkt świadczy pomoc na rzecz osób uwikłanych w przemoc oraz z problemem alkoholowym został zarejestrowany w Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz zgłoszony do prowadzonej przez Wojewodę Świętokrzyskiego na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej *bazy instytucji i podmiotów udzielających wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przemocą domową*;
6. Zespół Interdyscyplinarny upowszechnia informacje na temat miejsc i instytucji świadczących pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową m. in. za pośrednictwem strony internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie. W zakładkach *Niebieska Karta*, *Zespół Interdyscyplinarny* zamieszczono informacje na temat zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy, przy czym informacje zamieszczone w zakładce *Niebieska Karta* są nieaktualne. Informacje na temat miejsc i instytucji świadczących wsparcie i profesjonalną pomoc zamieszczone są również na tablicach informacyjnych w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej;
7. Gmina nie dysponuje infrastrukturą umożliwiającą zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej schronienia w ośrodkach wsparcia. Ustalono, że w okresie kontroli nie zachodziła konieczność umieszczenia pokrzywdzonych osób w tego typu ośrodkach;
8. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegających na zapewnianiu dzieciom ochrony poprzez umieszczanie ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej;
9. Gmina dysponuje wewnętrznie obowiązującą procedurą określającą zasady prowadzenia interwencji w trybie art. 12a przez pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS w Obrazowie. Procedurę *postępowania pracownika socjalnego przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z występowaniem przemocy domowej zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej* przyjęto Zarządzeniem nr 3.2025 z 15 kwietnia 2025 roku. Wskazany w procedurze warunek wystąpienia bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka stoi w sprzeczności z zapisami art. 12a ustawy oraz Rozporządzenia z 19 lutego 2025 r. Wątpliwości budzi również odroczenie przez pracownika socjalnego działań wynikających z art. 12a do czasu poinformowania kierownika GOPS o zasadności zapewnienia dziecku ochrony;
10. Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) określa Uchwała Nr LIV/338/2023 Rady Gminy w Obrazowie z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Uchwała jest zgodna z aktami wyższego rzędu i nie budzi zastrzeżeń;
11. Wójt Obrazowa zawarł Porozumienia o współpracy, o których mowa w art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z podmiotami i instytucjami wskazanymi w art. 9a ust. 3 pkt 1-3, pkt 5 ustawy oraz powołał Zespół Interdyscyplinarny. Zarówno zawarcie porozumień, jak i powołanie

- Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło z zachowaniem terminu wynikającego z art. 16 ustawy z dnia 5 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
12. Treść §8. 4 Porozumień wskazuje na obowiązek zapewnienia zastępstwa w przypadku usprawiedliwionej nieobecności/niemożności udziału wyznaczonego/ych członka/ów w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej (GDP), co jest niezgodne z zapisami ustawy. Uczestnictwo w pracach GDP jest ściśle uwarunkowane formalnym powołaniem do GDP;
 13. W okresie objętym kontrolą skład Zespołu uległ zmianie. Na podstawie Zarządzenia nr 38/2024 Wójta Gminy Obrazów z 17 maja 2024 odwołano Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego (PZI), co skutkowało koniecznością dokonania ponownego wyboru PZI. Poza PZI Zespół zadecydował o wyborze 2 Zastępców Przewodniczącej Zespołu, co stanowi przekroczenie uprawnień wynikających z art. 9a ust. 6a i świadczy o nierespektowaniu zapisów Regulaminu Zespołu;
 14. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego nie spełnia częściowo wymogów określonych w art. 9a ust. 3 pkt 4, pkt 6 - do dnia kontroli do Zespołu nie włączono przedstawiciela oświaty z terenu Gminy oraz organizacji pozarządowej, mimo obiektywnej możliwości zaangażowania podmiotu niepublicznego w pracę w Zespole;
 15. Zespół podjął uchwałę nr 2/2023 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, co stanowi realizację wymogu wskazanego w art. 9a ust. 6b ustawy. Niezgodne z przepisami wynikającymi z ustawy jest zatwierdzenie Regulaminu przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w drodze Zarządzenia;
 16. Zapisy *Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego* są częściowo niezgodne z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673) oraz Rozporządzenia (Dz. U. 2023 poz. 1870) i zawierają braki;
 17. Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych (w badanych sprawach), z zastrzeżeniem przedstawiciela Sądu Rejonowego w Sandomierzu – Pani Wioletty Grędy, przed przystąpieniem do pracy złożyli wymagane na mocy art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oświadczenia;
 18. Administrator danych osobowych wypełnił wobec przedstawicieli ZI obowiązek wynikający z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegającego na pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy oraz dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
 19. Obowiązku, o którym mowa w art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 nie spełniono w stosunku do członków grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych do GDP spoza Zespołu;
 20. W okresie objętym oceną zespół ds. przeciwdziałania przemocy domowej uczestniczył w 10 posiedzeniach. Wszystkie zostały zorganizowane z zachowaniem trybu wskazanego w art. 9a ust. 7 oraz 7b ustawy. W trakcie 7 posiedzeń została zapewniona 100 % frekwencja;
 21. Analiza dokumentacji Zespołu świadczy o selektywnej realizacji przez ww. podmiot powierzonych mu zadań, wynikających z art. 9b ust. 1, ust. 2 pkt 1-10 ustawy. W okresie kontroli Zespół realizował głównie zadania związane z monitorowaniem realizacji procedury NK przez GDP (ust. 2 pkt 6-8);
 22. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego sporządziła i przedstawiła Wójtowi Gminy Obrazów sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej za rok 2024 - zgodnie z zapisem §35 Regulaminu ZI;
 23. W protokołach posiedzeń Zespołu i w sprawozdaniu z działalności Zespołu za 2024 rok brak jest informacji świadczących o inicjatywnej funkcji Zespołu Interdyscyplinarnego względem Gminnego Programu, jako jego głównego realizatora i koordynatora wyznaczającego kierunki działań w ramach Programu. W dokumentacji Zespołu brak jest informacji na temat omawiania najważniejszych problemów, wniosków, potrzeb i koncepcji pracy (planu działań do wdrożenia/kontynuacji w kolejnym

okresie). Uwzględnienie tych obszarów podniosłoby znacząco użyteczność sprawozdania z działalności Zespołu, zwłaszcza w zakresie ewaluacji rozwiązań ujętych w Gminnym Programie;

24. W okresie kontroli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podnosili swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach, w tym organizowanych przez samorząd województwa, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 9a ust. 5a ustawy;
25. W okresie objętym kontrolą osoby objęte procedurą Niebieskie Karty nie składały skarg na działalność grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego;
26. Sposób prowadzenia procedury Niebieskie Karty nie spełnia standardów określonych zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2023, poz. 1870), w szczególności z uwagi na pomijanie w diagnozie, planie pomocy oraz świadczonym wsparciu dzieci doświadczających przemocy domowej, w tym będących jej świadkami. Działania GDP w rodzinach z dziećmi koncentrowały się na dorosłych uczestnikach procedury, a sygnalizowane w dokumentacji symptomy świadczące o doświadczaniu przez dzieci przemocy domowej były ignorowane, przez co dzieci nie stały się adresatami działań pomocowych, mimo, że obiektywnie ich wymagały.

Uwagi:

- w większości przypadków członkowie grup diagnostyczno-pomocowych powoływani byli spośród członków zespołu interdyscyplinarnego. W myśl znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do prowadzenia procedury Niebieskie Karty uprawnieni są wyłącznie członkowie grup diagnostyczno-pomocowych. Z kolei zespół interdyscyplinarny ma za zadanie tworzyć warunki umożliwiające realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. To Zespół Interdyscyplinarny jako gremium specjalistów odpowiada za opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej i z uwagi na powyższe zasadnym jest, aby w jego gronie znalazły się osoby decyzyjne, mające realny wpływ na kształtowanie lokalnej strategii przeciwdziałania przemocy domowej. Jako podmiot strategiczny w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej decyduje on o składzie grup diagnostyczno-pomocowych, monitoruje realizację zadań przez członków GDP, ale również w myśl art. 9b ust. 16 ustawy jest podmiotem, który rozpatruje skargi na grupy diagnostyczno-pomocowe i ich członków. W sytuacji wpływu skargi na członków GDP będących jednocześnie członkami Zespołu, osoby których skarga dotyczy ze względu na przesłanki zawarte w art. 24 kodeksu postępowania administracyjnego będą musiały zostać wyłączone z udziału w posiedzeniu Zespołu rozpatrującego skargę;
- jednostka nie posiada opracowanej procedury postępowania na wypadek konieczności zapewnienia schronienia osobom pokrzywdzonym przemocą domową;

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki:

- W zakresie realizacji zadań, o których mowa w cz. V.1-4 **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami;**

Za ww. nieprawidłowości i uchybienia odpowiadają:

Zespół Interdyscyplinarny – odpowiada za opracowanie Gminnego Programu, integrowanie podmiotów wdrażających ww. dokument na poziomie Gminy, dokonanie wyboru przedstawicieli ZI do kierowania pracą Zespołu, opracowanie Regulaminu Zespołu. Tym samym ZI odpowiada za: zawartość merytoryczną Programu, w tym brak uwzględnienia w dokumencie diagnozy rodzin zagrożonych przemocą, sposób opracowania sprawozdawczości z jego wykonania; braki i nieprawidłowości w Regulaminie, wybór 2

Zastępców PZI, nadzór nad wydatkowaniem środków przeznaczonych na dofinansowanie działalności Zespołu;

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej – w zakresie związanym z: obowiązkami Administratora Danych Osobowych; wdrożeniem wew. procedury związanej z realizacją na terenie Gminy Obrazów obowiązków wynikających z art. 12a ustawy; zatwierdzeniem regulaminu zespołu interdyscyplinarnego;

Wójt Gminy – w zakresie zawarcia Porozumień o współpracy w ramach Zespołu oraz powołania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Stwierdzone nieprawidłowości i braki w powyższych obszarach nie oddziałują wprost na jakość pomocy świadczonej osobom uwięzonym w przemoc domową.

- W zakresie realizacji zadania, o którym mowa w cz. V. 5 działalność kontrolowanej jednostki **ocenia się negatywnie**;

Sposób prowadzenia procedury Niebieskie Karty nie spełnia większości standardów wynikających z ustawy i Rozporządzenia – dotyczy to przede wszystkim braku interdyscyplinarnej współpracy w ramach GDP, skutkującego niepełną, szczerką diagnozą sytuacji rodzin uwięzonym w przemoc domową. Przyjęty sposób realizacji działań przez GDP wykluczał planowanie i realizację adekwatnej do potrzeb wielopłaszczyznowej pomocy.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiadają:

Zespół Interdyscyplinarny – w zakresie powoływania grup diagnostyczno –pomocowych oraz monitorowania stanu realizacji działań w ramach procedury Niebieskie Karty na rzecz osób objętych procedurą;

Grupy diagnostyczno-pomocowe, jako podmioty bezpośrednio odpowiedzialne za jakość pomocy świadczonej na rzecz osób pokrzywdzonych przemocą domową, w tym dzieci. GDP odpowiadają za diagnozę, interwencję, planowanie i wdrażanie działań pomocowych, adekwatnych do sytuacji rodzin oraz zgłaszanie potrzeb w zakresie rozszerzenia reprezentacji GDP o innych specjalistów, w celu budowania interdyscyplinarnego modelu pomocy.

Podstawa ustaleń kontroli:

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację oraz informacje udzielone przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Panią Joanną Kołacz. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.²

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

10.08.2025
Kielce, dn. 10.08.2025 r.

Data podpisania protokołu

Ze strony kontrolującej:

[Signature]
[Signature]

23.08.2025

Ze strony kontrolowanej:

WÓJT GMINY
[Signature]
mgr Krzysztof Tworek

zapoznalam się
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
[Signature]
Katarzyna Skórska

[Signature]

² Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. 2023, poz. 1165).